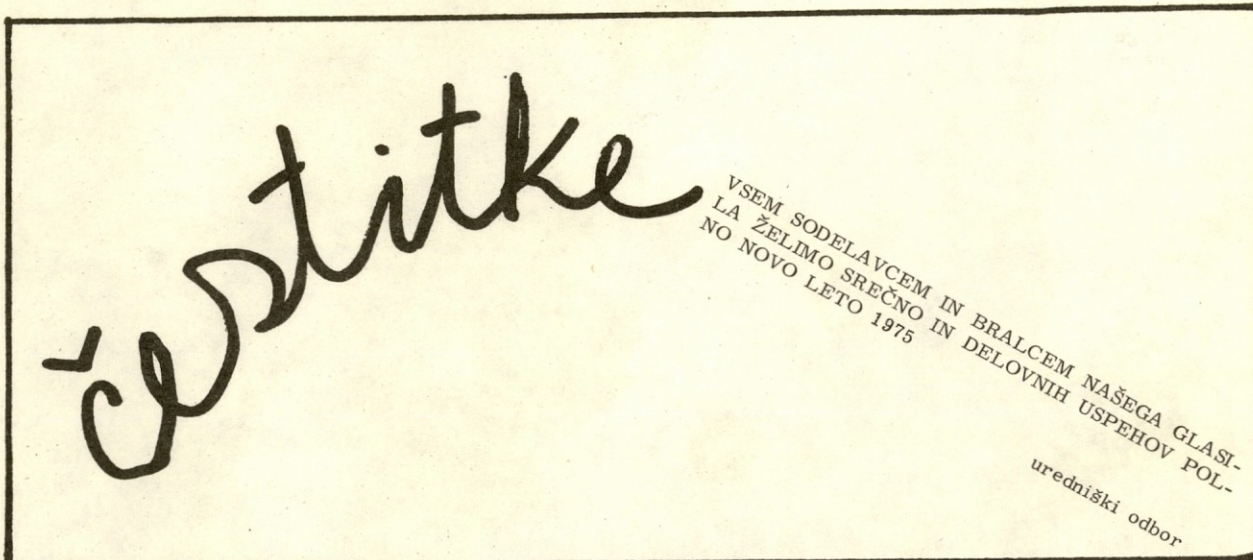

**COLORJEVE
INFORMACIJE**

december 1974. št. 12 leto 3.

VOLITVE

8. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

V tednu med 5. in 8. decembrom smo imeli volitve za delegate in delegacije v samoupravne interesne skupnosti. Ker smo si v našem časopisu dovolili analizo volitev, ki so bile izvršene v začetku tega leta in ker so zaradi slabe politične agitacije izpadle slabše, kot smo pričakovali in si želeli, je prav, da tudi danes povemo rezultate sedanjih volitev.

Dejstvo, da se je odzvalo na volišču v Celju skoraj 94% vseh v volilni seznam vpisanih delavcev, je nedvomno dokaz, da smo pokazali dobršno mero zrelosti vsi tisti, ki smo na volitve prišli in oddali svoje glasovalnice. Neposredno pred izvedbo volitev nas je namreč neprijetno presenetila vest o podražitvi sladkorja in olja, ki jo je objavil Zvezni izvršni svet po posvetovanju in v soglasju republik in pokrajin. Jasno je, da se s temi ukrepi lahko vpliva na politično razpoloženje najširših slojev delovnih ljudi, vendar smo mnenja, da so politične sile v Medvodah in v Celju uspele pravilno pristopiti k izvedbi samih volitev. V naši delovni organizaciji, kjer je bil - kot je že omenjeno, izredno visok odstotek volilcev, ni bilo praktično niti ene neveljavne glasovnice, predvsem pa ni bilo niti ene glasovnice, ki bi na kakršenkoli način pričala o negativnem razpoloženju posameznega volilca.

Tudi na področju Medvod kot celote je bil dosežen v nedeljo 8. decembra odličen rezultat. Kar 93% vseh volilnih upravičencev je prišlo na volitve, in takega odstotka doslej v Medvodah skoraj ne pomnimo. Zato lahko nedvomno sklepamo, da so Medvode kot kraj dejansko industrijsko središče s pravimi proletarci in delavci, ki se zavedajo, da volitve niso priložnost, kjer bi izpričevali svoje nezadovoljstvo ob morebitnih (ne)preračunanih ukrepih.

Marko Korinšek

V svečano okrašeni dvorani kina Union v Celju se je 7. novembra dopoldne pričel 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Ob veličastnem zboru delegatov več kot 600 tisoč članov slovenskih sindikatov, je uvodni referat prebral predsednik RS ZSS inž. Janez Barborič. Poudaril je, da iz ustavne opredelitve vloge in položaja sindikatov izhaja, da gre za organizacijo delavcev, ki je njihovo sredstvo za celovito uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov. Sindikati odselej ne prevzemajo le posplošenih interesov delavskega razreda. Ustvarjeni so ustavnopravni pogoji, da postanejo sindikati neposredni nosilci samoupravnega in družbenega dogovarjanja, ki je v sedanjem trenutku gotovo ključna naloga naše organizacije. Prisotnost sindikatov v razreševanju družbenih zadev na temelju samoupravnega sporazumevanja pa nosi v sebi odgovornost za politično usklajevanje posameznih interesov delavcev s skupnimi interesi. Noben normativni akt, pa tudi ustava, ne morejo že samo s tem, da so sprejeti, zagotoviti tudi resnične samoupravne odnose. O tem naš dovolj jasno prepričujejo pretekle in današnje bitke za konstituiranje združenega dela na ustavnih osnovah in še zlasti za spreminjanje stvarnih družbenoekonomskih odnosov. Iz teh splošnih in večkrat ponovljenih ugotovitev sledi nekaj političnih zaključkov, ki jih bomo upoštevali, ko bomo uresničevali na tem kongresu sprejete sklepe. V nadaljevanju je spregovoril predsednik CK ZKS France Popit, kongres pa je nadaljeval delo v komisijah.

SKLEPI 8. KONGRESA ZSS

1. Nadaljevanje razvijanja samoupravljanja delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.

2. Naloge sindikatov pri razvijanju samoupravnih interesnih skupnosti.
3. Naloge sindikatov pri uveljavljanju samoupravne delavske kontrole in razreševanju sporov.
4. Produktivnost in dohodek.
5. Samoupravni odnosi pri ustvarjanju in razporejanju dohodka ter pri delitvi sredstev za osebne dohodke.
6. Naloge sindikatov na področju načrtovanja in družbenoekonomskega sistema.
7. Utrjevanje socialne varnosti in obvladovanje socialnih razlik.
8. Delovne in življenjske razmere delavcev.
9. Razvoj stanovanjskega gospodarstva.
10. Preobrazba vzgoje in izobraževanja na samoupravnih osnovah.
11. Kulturno življenje delavcev.
12. Oddih in rekreacija delavcev.
13. Organiziranost sindikatov.
14. Obveščanje in samoupravno komuniciranje.
15. Ljudska obramba in družbena samozaščita.
16. Sindikati in delavci v tujini.
17. Mednarodna dejavnost sindikatov in sodelovanje z naprednimi gibanji.

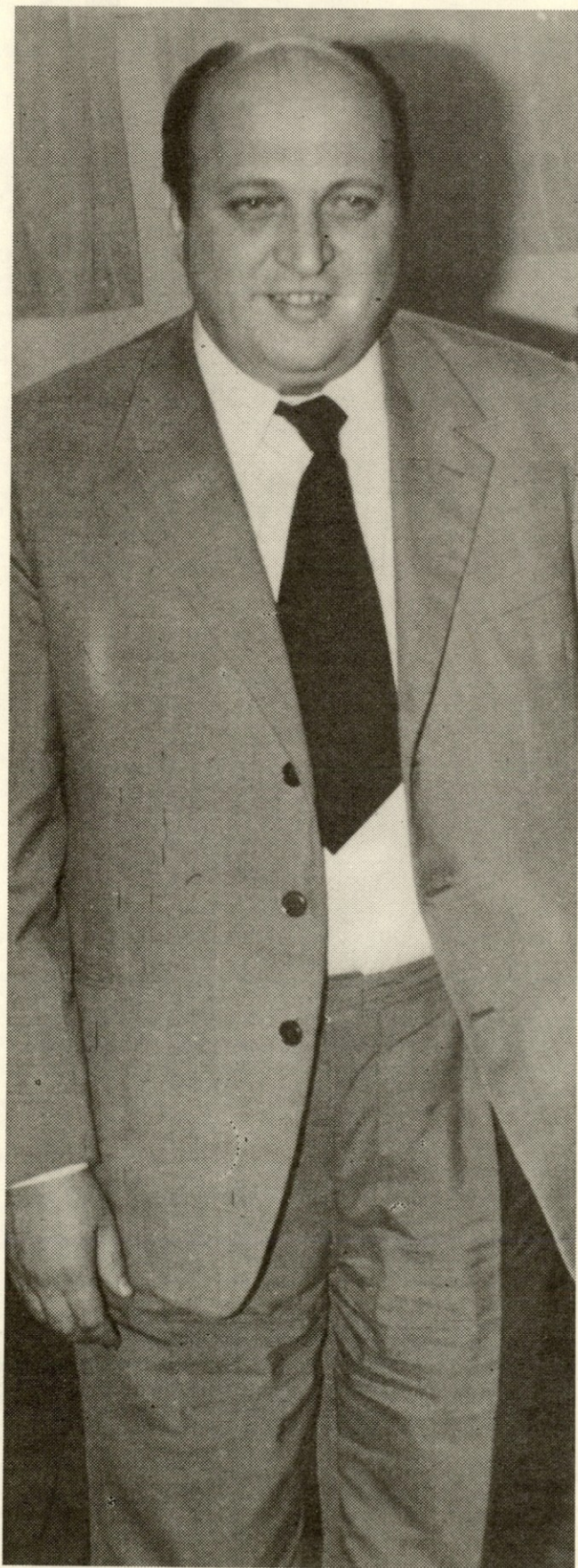
JANKO TRIBUŠON : NEPOZABNO DOŽIVETJE

8. kongresa ZSS se je udeležil tudi Janko Tribušon kot delegat občinske konference Ljubljana-Šiška za področje kemične industrije (Color, Donit, Lek-Bayer Pharma). Po vrnitvi nam je še poln vtisov hitel pripovedovati:

"Kongres se je razlikoval od dosedanjih po tem, da je dejansko trajal že tri mesece, saj je statutarni dogovor le razglasil, sicer pa ga je članstvo sprejelo že na zborih delavcev v kolektivih z veliko večino."

Kakšen je bil tvoj prispevek kongresu?

"Čeprav sem imel pripravljeno gradivo, v razpravi nisem sodeloval, ker me je "prehitel" Srečko Mlinarič iz Ljubljane. Hotel sem govoriti o organiziranosti sindikatov, s posebnim poudarkom na osnovni organizaciji. Sicer pa sem aktivno sodeloval v komisiji za organizacijska vprašanja, kjer sem bil v delovnem predsedstvu."

JANKO TRIBUŠON.

CELJE

Vsem članom sin-
dikata, celjske lep-
potovarje & M. M. M. M.
službenih tim sindikata
Janko Jankovič

Foto: Z. Vidmar 41/21

celje, 8. 11. 1974

74

8. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE
CELJE 8. 11. 74

"Celjske informacije"

"Celop"

GAZETA Mednarodne

Kaj je nate naredilo poseben vtis?

"Predvsem to, da sem sodeloval neposredno v zgodovinskem trenutku, ob prelomnici v delu našega sindikata. Do sedaj je imel sindikat na skrbi le ozimnico, preskrbo članstva! Odslej pa je glavna naloga uresničevanje samoupravnega mehanizma. Seveda, bitka ne bo dobljena čez noč, toda članstvo je cilje postavilo zelo odločno. Skratka, nič brez sindikata, kar je važno za delavca!"

In kako bomo sklepe 8. kongresa uveljavili pri nas?

"Pred nami je reorganizacija osnovne organizacije po sindikalnih skupinah. Vsaka izmena, vsaka zaključena celota naj bi predstavljala sindikalno skupino. Ta skupina bo iz svoje sredine izvolila delegata, ki bo član izvršnega odbora. Vsa važnejša problematika naj bi se praviloma reševala že v delovni skupini. Tudi predsednik bo odslej precej bolj obremenjen z delom, zato bo treba najti sprejemljivo obliko razbremenitve na delovnem mestu, saj trenutno ne moremo misliti na profesionalca. Občni zbor naj bi bil izveden do konca januarja prihodnjega leta."

Pogovor zapisal Franci Rozman

SINDIKALNA LISTA 1975

O tkzv. sindikalni listi slovenskih sindikatov smo obširneje govorili že v eni naših letošnjih števil. Takrat smo sicer ugotavljali, da je sindikalna lista za leto 1974, ki smo jo tedaj obravnavali, sicer do neke mere pomankljiva, saj po našem mnenju ni vsebovala vseh tistih elementov, ki naj bi jih tak dokument kot je sindikalna lista, obravnaval.

Vendar pa sindikalna lista, kakršnakoli že je, vsekakor predstavlja določen napredek v naših medsebojnih odnosih, predvsem pa je porok, da se s tem dokumentom zmanjšujejo razlike v posameznih pravicah delavcev med posameznimi podjetji, panogami in območji. Čeprav se že pravzaprav 3 leta dogovarjamo o osebnih dohodkih in ostalih zadevah na podlagi družbenega dogovora o samoupravnem sporazumevanju, o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, pa po treh letih še vedno lahko ugotavljamo kolikšne so razlike ne samo med posameznimi samoupravnimi grupacijami, ampak celo med delovnimi organizacijami, ki so v isti skupini samoupravnega sporazumevanja. Iz polletnih podatkov naše delovne grupacije smo lahko ugotovili, da je pri 27 podjetjih naše samoupravne grupacije razlika med najvišjim in najnižjim poprečnim izplačanim osebnim dohodkom skoraj 2.400.- dinarjev. Tako je npr. v prvem polletju bil izplačan najnižji poprečni mesečni osebni dohodek naše grupacije 1.600.- din, najvišji poprečni osebni dohodek pa celo nekaj nad 4.000.- din.

Nasprotno od tega pa sindikalna lista predstavlja takšen dokument, da so tolikšne razlike nemogoče. Kot je bila sindikalna lista 1974 delo naših slovenskih sindikatov, pa predstavlja osnutek sindikalne liste za leto 1975 dokument, ki je v skladu z podobnimi dokumenti v vseh republikah in pokrajinah. Predlog za to sindikalno listo 1975 je namreč medrepubliški sindikalni dogovor o posameznih pravicah delavcev iz naslova delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Če na kratko analiziramo ta osnutek, ki ga bomo v nadaljevanju točneje obrazložili, lahko ugotovimo, da je zajela v primerjavi z listo iz 1974. leta bistveno več elementov, za katere smatra, da jih je potrebno urediti na tak način, kot ga obravnava sindikalna lista.

Sedaj pa poskusimo analizirati, kaj obravnava sindikalna lista, obenem pa si oglejmo tudi naše stališče do njih.

1. Najnižji osebni dohodek: V sindikalni listi je določeno, da je najnižji osebni dohodek ekonomska kategorija, ki zagotavlja delavcu materialno in socialno varstvo. To določilo predstavlja največji uspeh 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije v Celju. Vsi, ki se bavimo s politiko delitve osebnih dohodkov, smo že dolgo ugovarjali posameznikom, ki so trdili, da je osebni dohodek skupek raznih kategorij, med katerimi je predvsem tudi socialni element upoštevan kot eden glavnih. Zdaj pa sindikalna lista določa, da je osebni dohodek lahko le ekonomska kategorija in nič drugega. Delavec mora namreč ob normalnem delu in ob normalnih delovnih uspehih dobiti toliko osebnega dohodka, da ni ogrožena njegova socialna varnost. Kjer pa osebni dohodek prejema le en delavec, ki pa je morda oče in ki preživlja nepridobitne otroke in morda celo nezaposleno ženo, pa je jasno, da je tak osebni dohodek zanj še vedno prenizek. Ta razlika, ki mu je potrebna za normalno preživljanje in zato, da ne bi bil ogrožen njegov osebni standard, pa se bo v bodoče krila iz drugih virov in ne na račun osebnih dohodkov.

Tu je tudi določeno, da najnižji osebni dohodek ne sme biti manjši od 60% poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v preteklem koledarskem letu. To določilo za našo delovno organizacijo ne predstavlja nikakršnega problema, saj vemo, da je naš najnižji osebni dohodek v naši delovni organizaciji za celih 700.- din višji od dohodka, ki ga zahteva sindikalna lista.

2. Najvišji osebni dohodek: Bistvena novost v tem poglavju je dejstvo, da najvišji osebni dohodek v delovnih organizacijah ni več administrativno omejen kot je to običaj v dosedanjih samoupravnih sporazumih. Določena zgornja meja osebnega dohodka namreč predstavlja močno zaviralno silo za napredek delovne organizacije, onemogoča nagrajevanje po delu in povzroča uravnilovko. Najvišji osebni dohodek mora biti rezultat uspešnosti gospodarjenja. Značilno v tem poglavju pa je tudi dejstvo, da ta najvišji osebni dohodek v delovni organizaciji lahko doseže po novem tudi kdo drug in ne samo direktor podjetja. Seveda pod pogojem, če ima udeležene samoupravnega spoznava v naprej izdelana merila za individualno nagrajevanje.

3. Sindikalno listo 1975 se prvič tudi predvideva osebni dohodek delavcev pripravnikov. Ker sindikalna lista v tem govori le o najnižjih dovoljenih osebnih dohodkih, tega poglavja ne bomo posebej analizirali iz razloga, ker so osebni dohodki na-

ših pripravnikov višji oz. celo mnogo višji od osebnih dohodkov, ki jih zahteva sindikalna lista.

4. Določena sprememba obstoja pri obravnavanju nadurnega dela. Nadurno delo je namreč poseben pogoj in ga mora organizacija združenega dela kot takega obravnavati pri delitvi osebnih dohodkov. S sindikalno listo je določeno, da se osebni dohodek poveča za 54% dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je nekdo opravljal nadurno delo. To povečanje odstotka od prejšnjih 50 na 54% pa ne predstavlja obenem tudi povečanih izplačil, ampak je tak odstotek določen samo zaradi prehoda iz neto na bruto način obračunavanja osebnega dohodka, o čemer smo v našem časopisu tudi že pisali.
5. Za nočno delo, ki je tudi poseben delovni pogoj, pripada delavcu najmanj 30 in največ 50% dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas. V naših pravilnikih imamo doslej določilo, da znaša ta dodatek sedaj 30% in bomo zato ob sprejemanju korektur pravilnika morali ponovno razmisliti o procentu, za katerega sedaj sindikalna lista dovoljuje povečanje.
6. Delo v nedeljo je poseben delovni pogoj in se zato lahko poveča osebni dohodek delavca za tak čas od 35 do 50%. Sedaj imamo pri nas določilo, da tako povečanje znaša 30% in bodo zato delavci, ki bodo sedaj opravljali delo ob nedeljah, dobivali večje nadomestilo.
7. Pri določilih o delu ob praznikih se ni nič spremenilo, in ta dodatek znaša 50% več kot v rednem času. Če vzamemo kraktičen primer, o čemer je bilo v naši tovarni že veliko vprašanj, naj povemo, da bi na ta način delavec, ki bi delal na dan državnega praznika, dobil skupno 250% osebnega dohodka in sicer 100% zato, ker je praznik in bi jih 100% osebnega dohodka dobil tudi nekdo doma, nadaljnjih 100% pa zato, ker dela na tak dan in nato še 50% zato, ker je tako določeno v sindikalni listi.
8. Pri deljenem delovnem času, ki ga imamo v naši tovarni zelo malo in sicer samo na delovnih mestih kuhinjske pomočnice, znaša dodatek 300.- din kot je znašal doslej.
9. Pri nadomestilu osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni v samem procentu, ki znaša 90, ni nobene razlike od prejšnjih določil. Novost in sicer zelo pomembna pa je v tem, da se osnova za to izplačilo valorizira skladno s porastom življenjskih stroškov in to na enak način kot to obravnava zavodi za socialno zavarovanje pri bolezni nad 30 dni.
10. Nagrajevanje po minulem delu je sicer posebno poglavje v sindikalni listi. Vendar pa to nagrajevanje ni obvezno, dokler tako nagrajevanje ni v določbah samoupravnih sporazumov podpisnic o delitvi dohodka in osebnega dohodka. Ravno tako pa tudi ne povečuje mase za dogovorjene osebne dohodke in zato predstavlja določila za nagrajevanje po minulem delu le namen sindikatov, da postopoma vnesemo to pravico delavcu v naše samoupravne sporazume. Sindikati sicer menijo, da bi morali dodatke za minulo delo smatrati kot osnovne elemente nagrajevanja že v letu 1975. Od podpisnic samoupravnega sporazuma pa bo odvisno, če bo tako nagrajevanje tudi dejansko izvršeno.

11. Obravnavajmo naj skupaj še prejemke in izdatke, ki štejejo med poslovne stroške. Tako lahko ugotovimo, da se je polovična dnevnicna povišala za 15.- din in znaša sedaj 95.- din, cela dnevnicna pa 145.- din in je višja za 25.- din. Tavno tako se priznavajo tudi povečani stroški prenočevanja v znesku 155.- din oz. za prenočevanje brez predložitve računa povečani za 10.- din in znašajo 70.- din.

Najvišja dovoljena kilometrina znaša 1,50 din za prevoženi km in je za 20 par višja od doslej veljavne. Ker terenskih dodatkov in nadomestil za ločeno življenje v naši delovni organizaciji ne izplačujemo, teh dveh poglavij tudi ni vredno točneje pregledati.

Edino neugodno določilo v primerjavi s prejšnjo veljavno listo pa je v povračilu stroškov za prevoz na delo in iz dela. Tu se je meja, do katere delavec sam krije prevozne stroške, povišala za 10.- din in bo znašala v letu 1975 30.- din.

Zelo razveseljivo pa je dejstvo, da pripada delavcem organizirana prehrana med delom. Regres za organizirano prehrano znaša po novem lahko 300.- din na delavca mesečno in predstavlja to kar 200.- din več kot je bilo v določilih sindikalne liste za leto 1974. To je bistvena in pomembna novost, ki sicer pri nas ne bo imela vpliva na kvaliteto hrane, pač pa predvsem na to, da nam ne bo več treba prikazovati tolikšnega odstopanja od planske do dejanske cene toplega obroka.

12. Iz poglavja o prejemkih oz. izdatkih iz sklada skupne porabe pa si oglejmo le dve bistveni novosti in sicer kot prvo dejstvo, da se dogovorjena sredstva iz sklada skupne porabe v primerjavi s prejšnjimi leti lahko povečajo za 10% in lahko znašajo 70% od višine povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, pomnoženega števila delavcev v delovni organizaciji in pa dejstvo, da se zgornja meja regresa za letni dopust od 900.- din premakne na 1.100.- din.

* * *

O tem osnutku sindikalne liste je razpravljala tudi osnovna sindikalna organizacija v našem podjetju in jo v celoti podprla s pripombo, naj bi v sindikalno listo za leto 1975 vnesli tudi pravico delavcev do ozimnice, ki jo kot je znano, pri nas že izplačujemo. Ker pa smo o razlogih za pravico do ozimnice že dosti pisali, naj s tem kratkim poročilom tudi zaključimo pregled sindikalne liste za leto 1975.

PREDNOSTNI RED

Zadnje čase, predvsem pa zaradi zadnjega razpisa stanovanj, razmišljamo o tem, ali je smotno ali ni določiti prednostni red prosilcev za pridobitev stanovanjske pravice.

Slabe izkušnje, ki smo jih imeli pred 10 in več leti s tem prednostnim redom, nam praktično preprečujejo, da bi se za tako obliko določanja bodočih nosilcev stanovanjske pravice odločali za nekaj let vnaprej. Vzrok za to je bil predvsem v izigravanju posameznikov, ki so skušali od bodočega nosilca stanovanjske pravice doseči, da bi le-ta čimprej prišel do stanovanja in izsiljevati večje denarne zneske, kot posojilo za dograditev lastne stanovanjske hiše ali nakup lastnega stanovanja.

Ne glede na to pa je prednostni red koristen in sprejemljiv predvsem zaradi enega samega razloga. Vsem nam je iz prakse poznano, da ob vsakem razpisu sodeluje nekaj kandidatov, ki se prijavljajo po 5 in večkrat, pa vendar le ne dobijo stanovanja. Take prošilce organi, ki stanovanja dodeljujejo, odbijejo z utemeljitvijo, da se vedno znova in znova pojavi delavec, ki živi v še slabših razmerah in ker je stanovanja še bolj potreben. Pri tem pa očitno zanemarjamo dejstvo, ki naj bi odločilno vplivala na pravico do pridobitve stanovanjske pravice. Res je sicer, da je pravica do pridobitve stanovanjske pravice pogojena predvsem s socialnimi elementi. To dejstvo je bilo tolikanj bolj ugotovljeno v preteklih letih, ko širša družba v najemna stanovanja ni vlagala nikakršnih sredstev. Posamezniki so bili predvsem odvisni od samega sebe, delno pa tudi od delovne organizacije, v kateri so delali. Z uvedbo solidarnostnega sklada pa so se zadeve na tem področju močno spremenile. Po delegatih je namreč spet družba prevzela skrb za reševanje stanovanjskih problemov tistih kategorij prebivalstva, ki glede na svoje gmotne razmere niso sposobni sami, niti ne s pomočjo delovne organizacije rešiti stanovanjski problem. Čeprav smo samoupravni sporazum podpisali še v letošnjem letu in ob koncu lanskega leta, pa so že na tem področju vidni določeni napredki. V Sloveniji je bilo v tem letu že razdeljenih preko 1000 ključev za stanovanja iz tega solidarnostnega sklada. Za področje ljubljanskih občin pa je bila celo objavljena prioriteta lista upravičencev za stanovanja iz naslova solidarnostnega sklada. Pogoji, ki so bili postavljeni za reševanje tega problema, so bili doslej zelo strogi in je res, da je redkokateremu uspelo pridobiti pravico do stanovanja iz tega naslova. Sedaj se bo dohodkovni cenzus na posameznega družinskega člana, ki pogojuje to pravico, občutneje pomaknil navzgor tako, da bodo stanovanja iz solidarnostnega sklada dosegljiva tudi vsem tistim delavcem, ki imajo danes na družinskega člana poprečne osebne dohodke.

Ker pa ustvarjajo in oddvajajo denarna sredstva za stanovanjsko izgradnjo poleg obveznega dela tudi podjetja sama, pa je jasno, da bo v bodoče razdeljevanje stanovanj potekalo nekoliko drugače kot doslej. Socialni faktor ne bo več edini in bistveni element oz. pogoj za pridobitev stanovanjske pravice, ampak bo zelo verjetno postal eden glavnih pogojev interesa delovne organizacije, da obdrži oz. pridobi določen profil delavca. Socialne primere bodo namreč reševali solidarnostni skladi.

S tem momentom pa seveda tudi prenehajo razlogi, ki so govorili proti raznim prioritarnim listam. V tovarni moramo namreč točno vedeti, kakšnega delavca potrebujemo, kakšno mora biti njegovo znanje in njegove sposobnosti in točno preceniti, kaj moramo temu delavcu dati, da bo ostal v tovarni. Zato menimo, da je bila odločitev delavskega sveta, da se ponovno začne uvajati sistem prioritarnih list, na mestu in najbolj primerna.

PODALJŠANJE PORODNIŠKEGA DOPUSTA—SESTAVNI DEL OTROŠKEGA VARSTVA

Materinstvo je najbolj občutljivo vprašanje, glede na to, da se na to vlogo ženske največ tradicionalizma in se zaradi tega tudi niso obnesle dosedanje družbene rešitve v zvezi s tem. Dozorelo pa je spoznanje o vlogi matere pri negi, vzgoji in skrbi za otroka, kakor tudi o tem, da je tudi družba kot celota odgovorna in zainteresirana za njegov razvoj in da imajo družbene institucije pomembno vlogo.

Osnovni problem na tem področju je preveliko zaostajanje izgradnje varstvenih ustanov za dojenčke. Kako pereč je ta problem, je videti iz podatkov, da so imele aktivne zavarovanke v letu 1972 približno 62% vseh porodov, medtem ko znašajo skupne zmogljivosti ustanov nekaj nad 3000 mest. Poleg tega pa so te ustanove večkrat neustrezno locirane.

Razprava o vprašanih družbenega položaja žensk, ki se je odvijala lani in predlanskim v naši republici, je podprla stališče, da izhodov iz tega stanja ne moremo iskati v vračanju ženske v gospodinjstvo, ampak najti možnosti za rešitev tega vprašanja v okviru odnosov ženska - delovna organizacija in družba.

Sredi teh razprav so nastali predlogi o podaljšanju porodniškega dopusta. Daljši porodniški dopust bi bil nedvoumno koristen za otroka in bi v prvem obdobju deloma ublažil pomanjkanje tovrstnih varstvenih ustanov.

Predlog sta podprla tudi zvezna konferenca SSDL in X. kongres ZKJ, ki se je iz solidarnosti do otrok in družine zavzel za izboljšanje njihovih življenjskih razmer, za hitrejšo in cenejšo gradnjo predšolskih ustanov - otroških vrtcev in jasli, kot tudi za izboljšanje položaja zaposlenih mater.

Novi zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci, ki bo stopil v veljavo s 1. januarjem 1975, predvideva, da ima delavka po preteku nepretrganega porodniškega dopusta v trajanju najmanj 105 dni, pravico, če to zahteva, nadaljevati s porodniškim dopustom še 141 dni ali delati 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti. V tem slednjem primeru ima delavka v TOZD pravico do udeležbe pri delitvi sredstev za osebne dohodke za 4 ure na dan, za delovni čas nad 4 ure pa pravico do nadomestila osebnega dohodka po posebnih predpisih.

Novost zakona je tudi v tem, da se podaljšanje porodniškega dopusta obravnava kot sestavni del otroškega varstva, saj se zagotavlja zaradi nege in varstva otroka.

ZASEDANJE SKUPNOSTI SIS ZA ŽELEZNIŠKI IN LUŠKI PROMET

Na 2. zasedanju skupščine SIS za železniški in luški promet (katere delegat je Franci Rozman), sta zborna uporabnikov in delavcev v prometu najprej sprejela statut skupnosti, ki jamči, da bo poslovanje skupnosti učinkovito ter da bo optimalno uresničena ustavna zamisel o svobodni menjavi dela na področju železniškega luškega prometa.

Oba zborna sta sprejela prvi gospodarski program skupnosti, katerega smernice naj bi vodile izdelavo programa dolgoročnega razvoja železnic Slovenije in Istre ter Luke Koper v razdobju do leta 1985 v okviru enotnega prometnega sistema SFRJ. V smernicah so konkretne usmeritve razvijanja železnic in luškega prometa ter dopolnilnih in pomožnih dejavnosti. Delegati so v razpravi zahtevali, naj se čimprej pripravi celoviti transportni model Slovenije ter da se prične z dogovarjanjem o usklajevanju razvoja prometnih zvez, oziroma celotne prometne dejavnosti na medrepubliški ravni. Zaostajanje v razvoju modernizacije nas je že skoraj pripeljalo do izolacije. Nujna bo specializacija in po drugi strani vsestranska povezanost vseh subjektov, ki se ukvarjajo s prometom. Enotni transportni sistem naj bi se oblikoval z izgradnjo sodobno mehaniziranih transportnih središč v težiščih blagovnih tokov (komercialni centri - terminali), povezanih med seboj z magistralami velikih zmogljivosti, vse po načelu "od vrat do vrat", ob uporabi sodobnih sredstev integralnega transporta.

Da bi lahko poslovanje v prometni dejavnosti naslonili na realne podatke o blagovnih tokovih in med seboj primerljive podatke o stroških storitev, bo treba uvesti enotne spremne dokumente pri prevozu blaga in enoten kalkulacijski in obračunski sistem. Ta sistem naj bi omogočil primerjavo ekonomičnosti posameznih panog prometa.

Govorili so tudi o velikih izgubah, katere so zabeležili na železnici v letošnjem letu. Računajo, da bodo imeli 556 milijonov dinarjev izpadlih transportnih dohodkov. Podana je bila zahteva, da je treba izgubo nemudoma pokriti, saj je v nevarnosti nemoteno poslovanje na železnici, hkrati pa sprejeti take odločitve na področju cen in prometne politike, ki bodo v prihodnje zagotavljale normalno poslovanje na železniški mreži.

DRAŽJE PO TIRIH

Po dveletnem zavlačevanju je bil v zvezni gospodarski zbornici v Beogradu podpisan družbeni dogovor o cenah blagovnega prometa na železnici. S 1. januarjem 1975 se bo tako blagovni prevoz po železnici podražil za 25 odstotkov. Hkrati pa bodo jugoslovanski železničarji imeli pravico vsakih šest mesecev - 1. aprila in 1. oktobra - podražiti blagovni prevoz v skladu z gibanjem cen v preostalem gospodarstvu, in to glede na cene v juliju in decembru.

PRAVOČASNA PRJAVA - ZAGOTOVLJENA SOCIJALNA ZAŠČITA

Zaradi neobveščenosti se pogosto dogaja, da ljudje izgubijo pravico do socialne zaščite zaradi nepravčasne prijave Komunalnemu zavodu za zaposlovanje.

Učenci, dijaki in študentje, ki zaključujejo šolanje, zelo pogosto zaradi neobveščenosti zamudijo prijavni rok.

Učenci, ki so končali osemletko in se niso mogli vključiti v nadaljnje šolanje ali zaposlitev, imajo še v naprej pravico do zdravstvenega zavarovanja po starših, če se prijavijo v 60 dneh po končanem šolskem letu na Komunalnem zavodu za zaposlovanje.

Skrajni rok za prijavo je 30. oktober. Podobno pravico do zdravstvenega zavarovanja imajo tudi dijaki in študentje, ki so uspešno končali šolanje, dočim je za študente rok 60 dni po tem, ko jim je prenehal status študenta.

Pravico do zdravstvenega zavarovanja imajo tudi začasno nezaposleni delavci, če so bili pred tem zavarovani vsaj 9 mesecev brez prekinitve ali v zadnjih dveh letih 18 mesecev s prekinitvami. Ti delavci ohranijo pravico do zdravstvenega zavarovanja, če se prijavijo Komunalnemu zavodu za zaposlovanje v 30 dneh po prenehanju dela.

9. KONGRES ZSMJ

V Beogradu je bil IX. kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Z vzkliki "Tito, partija, mladina, akcija!" je jugoslovanska mladina pozdravila ustanovitev nove enotne organizacije mladih.

Kongres je sprejel akcijsko politični program, nov statut, resolucijo o mednarodnem sodelovanju in poročilo o delu kongresnih komisij. Za predsednika je bil izvoljen Azem Vlasi, ki je poudaril, da je sodelovanje predsednika Tita na kongresu izrednega pomena, kajti njegove besede dajejo pobude za nove akcije.

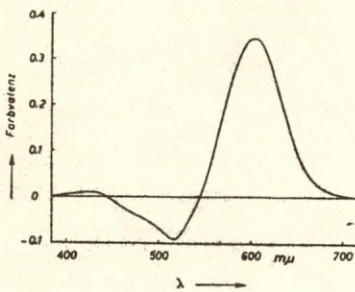
Temelj akcijskega političnega programa je naloga, da mladi aktivno sodelujejo v boju delavskega razreda in vseh socialističnih sil. To je izhodišče tudi tedaj, ko

TEHNOLOGIJA PREMAZNIH SREDSTEV

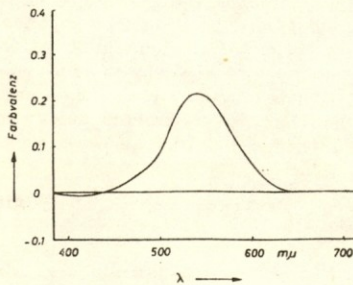
BAŠ Marjeta, ing.

BARVNA METRIKA
(nadaljevanje)

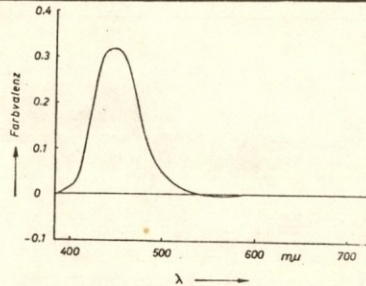
Tako dobljeno barvo lahko karakteriziramo s tremi merskimi števili, ki so fizikalno točno definirana: z valovno dolžino in energijo treh uporabljenih spektralnih svetil. Označena barva pa fizikalno ni enaka nastavljenemu mešanju treh spektralnih svetil, temveč je čutno fiziološko enaka; rečemo lahko, da občutimo obe barvi kot enaki. Praviloma je možno na ta način posredovati za vse barve merska števila; obstajajo tudi načini barvnih meritev, ki se tega poslužujejo. Iz različnih vidikov pa je bilo važnejše določiti merska števila vseh spektralnih barv. Težava je v tem, da ne moremo ponoviti vseh barv iz treh primarnih barv, posebno ne močno nasičenih spektralnih barv. Tej težavi se izognemo z umetnim posegom. Označeno barvo približno upodobimo iz dveh primarnih barv, tretjo primarno barvo pa ne dodamo obema primarnima barvama, temveč označeni spektralni barvi vzorca. Potem lahko zopet z natančnim reguliranjem barve obe barvi privedemo na enakost. Tretjo primarno barvo primešamo torej negativno. Na ta način smo lahko ocenili vse spektralne barve s pomočjo primarnih barv.

Slika 8.

Slika 8. a.

Slika 8. b.

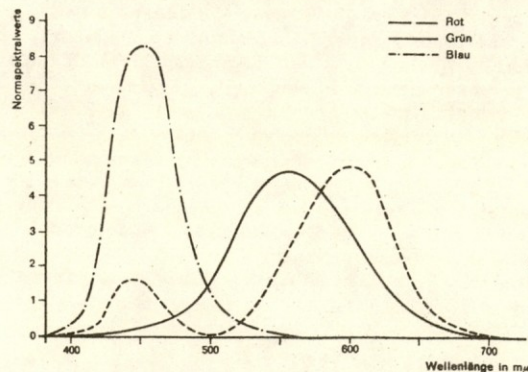
Na slikah 8, 8. a in 8. b so podane meritvene krivulje, kjer je nanešen na sliki 8 delež rdeče osnovne barve, na 8. a delež zelene in 8. b delež modre primarne barve, ki je potreben za mešano spektralno barvo.

To je torej opis osnovnega eksperimenta. Spekter pa seveda ni umerjal samo eden opazovalec, temveč večje število ljudi, ki barvo brezhibno vidijo. Na osnovi tako dobljenih barvnih krivulj pa je že bila dana možnost za izgradnjo barvnega sistema; kajti če poznamo spektralno sestavo ene barve jo lahko razdelimo na spektralna območja, za katera so bila določena merska števila in celotno barvo lahko torej ocenimo z merskimi števili osnovnih barv.

Oglejmo si dve različni merski metodi:

1. direktna nastavitve mešanja iz treh primarnih barv na enakost z označeno barvo. Spektralne sestave merjene barve ni treba poznati.
2. dokončno so na osnovi enakih mnenj večjega števila opazovalcev umerili spekter. Meritev barve poteka čisto fizikalno - merimo spektralno razporeditev energije. Z računanjem dobimo potem posredno merska števila.

Barvni sistem, ki temelji na primarnih barvah, ki se dajo v vsakem času realizirati, bi imel prednost v veliki preglednosti; po drugi strani pa tudi velik nedostatek, ker bi vedno morali računati s pozitivnimi in negativnimi vrednostmi. Zato je bolj smotrno že vnaprej odstraniti izvor računskih napak in zmot in vzeti v zakup določeno nepreglednost.

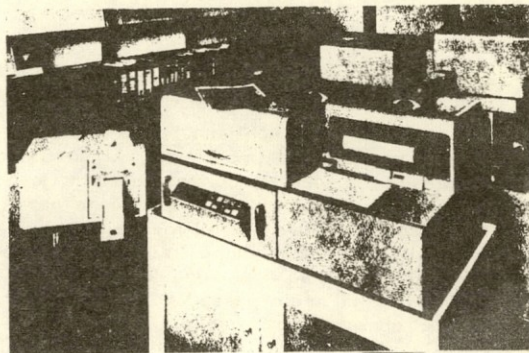

Slika 9.

Spektralne krivulje občutljivosti, oz. normirane specialne vrednostne krivulje (po DIN 5033) treh barvno nadraženost centrov normalnega opazovalca.

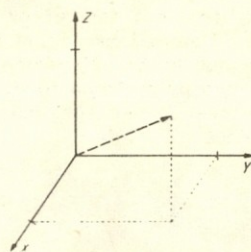
Na sliki 9 je označena pot, ki vodi od refleksijske krivulje do barvne vrednosti CIE sistema. Spektralna vrednostna krivulja (za npr. zeleno) nam pove sledeče: če imajo vse spektralne barve isto energijo, potem dobimo pri valovni dolžini = 555 my najmočnejši občutek svetlosti (Helligkeit), vse ostale pa ustrezno manjšo vrednost. Tako ima npr. spektralna svetloba z valovno dolžino 500 my še samo 32,2% maksimalne vrednosti. Opazimo tudi, da so povsod preprečene negativne vrednosti. Za razumevanje slike 9 moramo še dodati: refleksijska krivulja nekega vzorca je od okolja neodvisna materialna lastnost. Pove nam, katere žarke je barvni vzorec sposoben reflektirati; če vsebuje osvetljevalna svetloba te žarke. Če npr. nek vzorec osvetljuje normirano svetilo (A), ki ima samo minimalno modro vsebnost, se dejanska modra refleksija pomika k refleksiji dolgovalovne svetlobe. Vzorec je videti bolj rdeč, kakor če ga osvetljuje dnevna svetlova (C). Od tod sledi: refleksijska krivulja in spektralna sestava svetila, ki osvetljuje vzorec torej končno določata dejansko refleksijo vzorca in s tem njegov videz.

Za vsako spektralno barvo lahko torej odčitamo iz treh krivulj tri norm-spektralne vrednosti, ki jih označimo vektorsko: $\bar{x}(\lambda)$, $\bar{y}(\lambda)$ in $\bar{z}(\lambda)$. Vsako drugo barvo pa lahko razdelimo na spektralna območja. Če tvorimo za vsako spektralno območje produkt iz $\bar{x}(\lambda)$ in funkcije sevanja in integriramo te produkte preko celotnega spektra, dobimo norm - barvno vrednost X. Na isti način dobimo vrednosti za Y in Z. Tako dobljene vrednosti predstavljajo sedaj (v enkrat izbranem merskem sistemu) težo (vsebnost) barve. Z vrednostmi X, Y in Z smo dobili merska števila, ki vsako barvo nedvoumno označijo. Pojavlja pa se vprašanje, čemu sploh potrebujemo refleksijske krivulje, ko pa končno samo X, Y in Z vrednosti določajo videz vzorca. Praktično v mnogih primerih res zanemariamo registriranje krivulj. Celo večina spektralnih fotometrov je opremljena z integratorji, ki vrednosti X, Y in Z avtomatično izračunajo. Slika 10 prikazuje aparat, kjer traja izračun barvnih vrednosti 1 - 5 minut. Če pa hočemo identificirati barve, pigmente ali pa spoznati vrednost metamerije, je refleksijska krivulja važnejša kakor same barvne vrednosti. Zato nanesimo velikosti X, Y in Z vektorsko in s tem dobimo prostorski prikaz vseh barv (glej sliko 11). Z vrednostmi X, Y in Z bi lahko v tridimenzionalnem

Slika 10.

"Hardy" registrirni spektralni fotometer "General Electric" z X, Y in Z integratorjem in mersko vrednostnim izpisovalcem.

Slika 11.

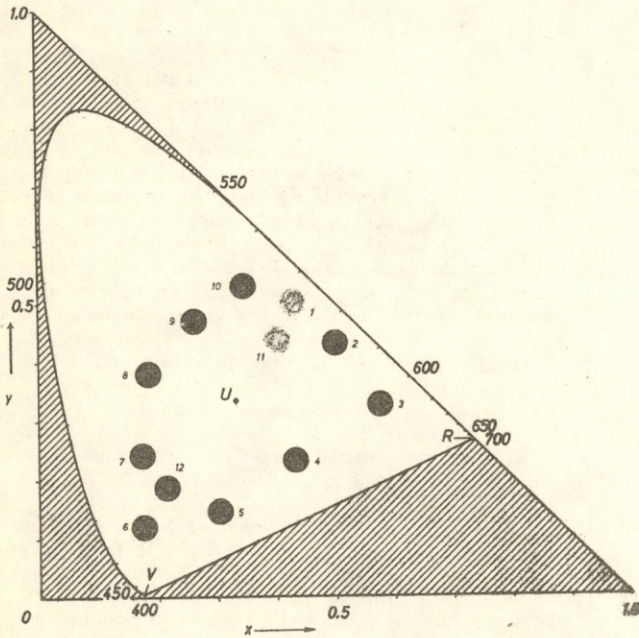
Vektorski barvni prikaz z norm-barvnimi vrednostmi X, Y in Z.

koordinatnem sistemu vsako barvo določili z eno točko. Znano je, da so takšni tridimenzionalni koordinatni sistemi zelo nepregledni in neuporabni ter jih skušamo poenostaviti ali nadomestiti z ravninskimi prerezi, zato tudi barvo praviloma opisujemo z njeno lego v CIE barvni tabeli, ki predstavlja ravninski prerez. To rešimo najuspešneje tako: Kot smo omenili, predstavljajo vrednosti X, Y in Z težo barve in sicer X = teža rdeče, Y = teža zelene in Z = teža modre barve. Ocenjevali bomo ali celotno težo vzorca, ali pa bomo podali deleže treh snovi v neki mešanici. Tako dobimo norm-barvno vrednostne deleže x, y in z, če eno barvno vrednost delimo z vsoto vseh treh:

$$x = \frac{X}{X + Y + Z}, \quad y = \frac{Y}{X + Y + Z}, \quad z = \frac{Z}{X + Y + Z}$$

Popolnoma zadošča, če navedemo dva deleža, ker tretjega potem avtomatično izračunamo po enačbi: $z = 1 - (x + y)$. Grafično si običajno predočimo pri-

kaz deležev v enakostraničnem trikotniku. Tega so se posluževali tudi v Nauku o barvah, vendar pa so pozneje, iz smoternejših razlogov prešli na pravokoten enakokrak trikotnik norm-barvne tabele (glej sliko 12).

Slika 12.

Norm-barvna tabela. Vrednosti svetlosti Y pisanih barv:

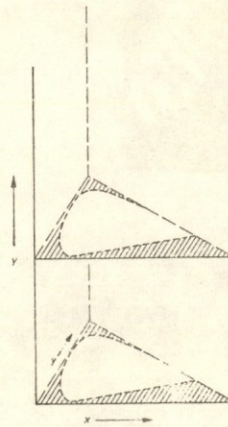
Nr.	Y	Nr.	Y	Nr.	Y
1	76	5	11	9	40
2	54	6	13	10	52
3	20	7	25	11	79
4	19	8	24	12	35

V kotih trikotnika ležijo barve, ki se jih ne da realizirati. Te ustrezajo norm-valenci. Nečrtkana površina trikotnika pa zajema vse naravne barve. Najbolj nasičene barve ležijo na meji te površine in sicer so to na krivulji VR spektralne barve med 400 do 700 my; na premici VR pa nasičene škrlatne barve. V točki U, kjer je $x = y = z = 0,333$ leži bela. Od ostalih barv ležijo manj nasičene v bližini U, bolj nasičene v bližini mejnih površin. S koordinatami barvno

vrednostnih deležev x in y je tako položaj vsake barve v tabeli nedvoumno določen. Tretjo vrednost z ne podajamo posebej, saj jo lahko izračunamo po enačbi.

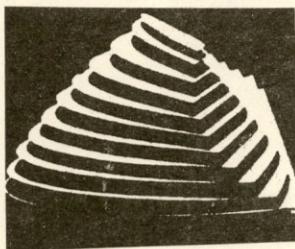
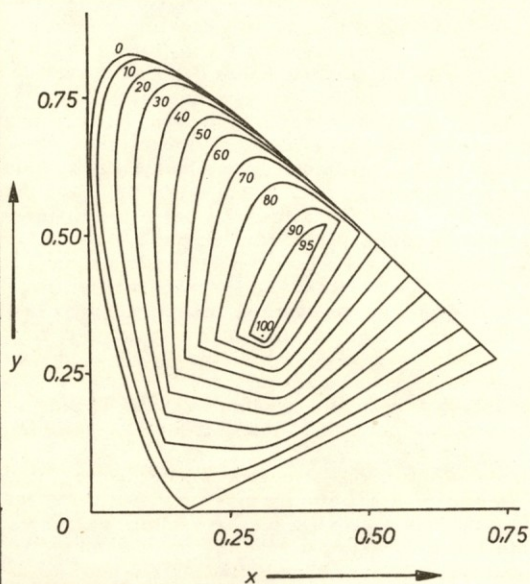
Karakteriziranje barve z norm-vrednostnima deležema x in y moramo dopolniti še s tretjim merskim številom (koto). Zato izberemo norm-barvno vrednost Y, ki je merilo za svetlost barve. Pri samosvetilih da gostota svetlosti tudi mero svetlosti svetlobnega izvora in je pri vseh vprašanih osvetlitve velikega praktičnega pomena. Če pa se hočemo informirati o barvi svetlobnega izvora, nas gostota svetlobe manj zanima in nehoti opazujemo gostoto in barvo svetlobe kot dve različni stvari. Popolnoma drugače pa je pri pigmentih. Pri njih ocenjujemo svetlost skupaj z barvnim tonom in stopnjo pisanosti (nasičenost), zato pa tudi moramo vedno upoštevati tretje mersko število. Praviloma se dogaja, da se svetlost barve, ki jo moramo določiti, nanaša na idealno belo in zato je pri pigmentih smiselno označevanje veličine Y kot vrednost za svetlost. Za idealno belo je torej $Y = 100$. V barvni tabeli tako povečujemo dvodimenzionalno predstavo, da naneseemo norm-barvno vrednost Y navpično.

Če opazujemo na sliki 12 vnešene pisane barve, opazimo, da nimajo vse istih vrednosti za svetlost (vrednosti so navedene v tabeli). Te barve torej ležijo v tretji dimenziji v različnih ravninah. Pri samosvetilnih telesih je načeloma barvni prostor navzgor neomejen, ker gostota svetlobe nima nobene mejne vrednosti (glej sliko 13).

Slika 13.
Barvno telo kot paralelopipet.

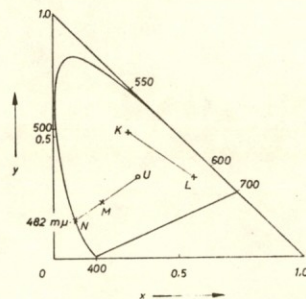
Pri pigmentih pa dobimo navzgor s koničastim iztekom močno omejeno barvno telo. Imenujemo ga barvno telo po Röschu (slika 14); v angleški literaturi pa tudi Mac Adam-ovo telo.

Slika 14.
Barvno telo po Röschu.

CIE sistem nam posreduje številčno jasno ugotovljene barve, omogoča pa nam še sledeče:

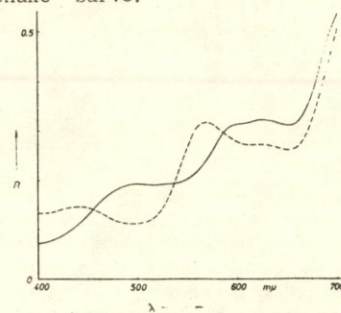
1. Brez težav lahko ugotovimo vpliv aditivnega mešanja. V barvni tabeli (slika 15) podamo npr. dve barvi kot točki K in L. Pri aditivnem mešanju barve dobimo različne barve, ki pa vse ležijo na premici K L. Za subtraktivno mešanje, ki je praktično še bolj zanimivo, pa žal ne veljajo tako enostavne povezave.

Slika 15.
Barvna tabela.

2. Vsako barvo si lahko mislimo kot aditivno mešanje bele in ene spektralne barve. Pripadajočo spektralno barvo posredujemo tako, da nepisano točko U povežemo s točko, ki jo določa barva (na sliki 15 je to točka M) in jo podaljšamo do sečne točke N. Tako dobljena spektralna barva karakterizira barvni ton te barve. Odnos, s katerim premica U N deli M, da nadalje mero za nasičenost.
3. Največji CIE pomen sistema je v tem, da dobimo njegova merska števila razmeroma enostavno z običajnimi metodami barvnih meritev.
4. V CIE sistemu ležijo vedno "pogojno enake" barve na istem mestu.

Omenili smo že, da je ocenitev neke barve pogojena enkrat z njeno spektralno sestavo, drugič pa s posebnim mehanizmom našega očesa. Da barve z isto spektralno sestavo z očesom zaznamo kot iste, je popolnoma samoumevno. Zelo mnogo barv pa ocenimo kot enake, ki pa se po svoji spektralni sestavi med seboj razlikujejo in takšne barve imajo v CIE sistemu isti prostor, saj je za izgradnjo celotnega sistema odločilna misel enakosti. Take barve pa imenujemo "pogojno enake" ali "metamerne". Barve z isto spektralno sestavo pa analogno imenujemo "brezpogojno enake" barve.

Slika 16.
Prvi primer dveh pogojno enakih barv.

nadačjevanje prihodnjic

govorijo o obveznostih mladine v TOZD, interesni skupnosti, delegatskem sistemu, v socialistični preobrazbi izobraževalnega in vzgojnega sistema, v kulturi in kulturnem ustvarjanju in še na drugih področjih, na katerih delujejo mladi. Ta boj za delavske cilje postavlja tudi okvire mladinskemu programu, določa razredno obeležje Zvezi socialistične mladine Jugoslavije, ki naj se z uresničevanjem nalog kali in prerašča v novo organizacijo mladih, DRUGAČNO od včerajšnje.

Poglavitna naloga zveze socialistične mladine, da mlade bolj organizirano usposablja za revolucionarno akcijo v organizacijah združenega dela, na šolah in fakultetah, v krajevnih skupnostih, na vasi, v samoupravnih delovnih skupnostih, vsekakor ni lahka.

To, da so mladi sprejeli velike obveznosti in naloge kljub temu, da se zavedajo težav, na katere bodo zavedali, samo utrjuje prepričanje, da bodo od mladinskih kongresov kot delovnih dogovorov šli naprej. To pa pomeni, da se morajo mladi zavzemati "za večji prispevek k nastajanju resničnih samoupravnih odnosov v združenem delu in za razvijanje materialne baze družbe predvsem z boljšimi dosežki v proizvodnji, učenju, s prihranki, z boljšim izkoriščanjem proizvodnih sredstev in surovin, z boljšo delovno disciplino in boljšim odnosom do dela". To je obenem tudi najboljši način boja proti psihologiji lahkega življenja, ki tu in tam grozita, da bosta zajela mladino. Ob vrsti nalog, ki bodo združile vso mladino, mora nova, enotna organizacija potrditi svojo moč in vrednost!

PO 9. KONGRESU ZSMS

9. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije je za nami. Na njem so mladi delegati, predstavniki celotne organizirane slovenske mladine pregledali in analizirali svoje dosedanje delo ter izpopolnjevali in dopolnjevali novo mladinsko organizacijo - Zvezo socialistične mladine Slovenije.

V vseh treh dnevih zasedanja kongresa so se v raznih razpravah in diskusijah izkristalizirali odgovori na nekatera, do sedaj še nerešena vprašanja in tudi smernice ter naloge za nadaljnje delo. Na osnovi tega smo mladi, pa tudi celotna družba, dobili novo, enotno, idejno in tudi akcijsko močnejšo in trdnjše mladinsko organizacijo. Ta se bo v svojem nadaljnjem delu zavzemala in tudi praktično dokazala, da se mladi ljudje lahko neposredneje, bolj odločno in še bolj brezkompromisno zavzemajo za napredek naše samoupravne socialistične družbe ter se spoprijemajo z vsemi njenimi slabostmi, pomanjkljivostmi in drugimi negativnimi dejavniki, ki zavirajo razvoj celotne družbe.

Predsednik CK ZKS Franc Popit je v pozdravnem govoru na 9. kongresu v Murski Soboti med drugim dejal: "Veliko manj kot drugi delovni ljudje ste vi mla-

di vpeti v spone prakticizma in tradicionalizma, veliko manj ste obremenjeni tudi s sedanostjo. Zato lahko mladi hitreje in močnejše reagirate na vse, kar zapira pot v prihodnost ter se lahko marsikdaj bolj odločno in z večjim uspehom kot ostali delovni ljudje bojujete za vse novo, boljše in vrednejše v naših samoupravnih odnosih."

In kako je po kongresu s Colorjevo mladino?

Neizpodbitno je dejstvo, da moramo organizirano in sistematsko pristopiti k reševanju kadrovske problematike, kajti pogoj za uspešno delovanje je dovolj sposobnih, izobraženih in idejno jasno usmerjenih kadrov. To se pravi, da bomo morali precej več pozornosti posvetiti vzgoji in izobraževanju mladih delavcev, tako na strokovnem kot idejno političnem področju. Prizadevati si moramo tudi, da bodo mladi komunisti resnično idejno jedro delovanja v naši organizaciji, kar na žalost doslej niso bili.

OSPOSOBLJENI DELEGATI

Prvi seminarji za usposabljanje delegatov so za nami. Na njih so se delegati predvsem seznanili s pomenom, vlogo in metodami učinkovitega informiranja, dvosmernega, horizontalnega in vertikalnega komuniciranja. Seminarji so bili vsem delegatom dobrodošli, zelo koristni in lahko zapišemo, da so dosegli svoj namen.

Ob tem je v ospredju vprašanje kako informirati, kako komunicirati, da bodo prizadevanja za čimvečje uveljavljanje neposrednih proizvajalcev in občanov kar najbolj učinkovita. Delegati zahtevajo, da so dovolj informirani o najpomembnejših vprašanjih, o katerih naj odločajo. Seveda morajo biti te informacije pravočasne, objektivne, celovite, razumljive in seveda - NE PREOBSEŽNE!

Zaenkrat se delegati še "utaplajo" v premalo preglednem ter skoraj nerazumljivem gradivu za posamezne seje skupščinskih zborov. Predvsem si želijo kratkih in razumljivih informacij, saj je navsezadnje pomembno, zakaj nekaj sprejemamo, v čem je novost, prednost, koliko stane, kdo bo plačal!

Ob tem ne smemo prezreti pomembne vloge delegata v informiranju in sodelovanju z bazo, s svojimi volilci. Torej imajo tudi delegati obveznost, da temeljito izboljšajo način informiranja, tako "navzgor", kot tudi "navzdol".

Ni dvoma, da se vsi po vrsti živo zanimamo za vsa skupna in splošna vprašanja, ki tam, kjer delamo, oziroma, kjer živimo, vplivajo na naš osebni ali družbeni standard. Toda, če ni nikogar, ki bi znal ta vprašanja in ta družbena prizadevanja prikazati celovito, razumljivo, primerljivo in objektivno, potem seveda pri delavcih, oziroma občanih ni in ne bo interesa za reševanje.

Čas postaja vse bolj dragocen, zato bodo morali biti sestanki vse bolj pripravljeni, bolj vsebinski, če bomo hoteli imeti zadovoljivo udeležbo, oziroma primerno delovno vzdušje.

DOM V KUMROVCU

V Kumrovcu je bila za Dan Republike osrednja proslava v počastitev 31. obletnice ustanovitve socialistične Jugoslavije. Ob tej priložnosti so slovesno izročili namenu spominski dom borcev NOV in jugoslovanske mladine, ki stoji sredi spominskega parka, neda leč od vasi Kumrovec.

Novi spominski dom, ki na kar najbolj sodoben način prikazuje lik in življenjsko delo tovariša Tita ter najpomembnejša poglavja naše revolucije, je razdeljen v dva dela. Glavni je vzgojno-spomeniški, v katerem bodo mladinske in partijske politične šole, marksistična tribuna, seminarji, predavanja, znanstveni in kulturni zbori. Tu so dvorane, knjižnica, filmoteka, foto dokumentacija, stalna galerija likovnih del na temo iz NOV. Drugi del doma je gostinsko-turistični (62 sob, restavracija s 500 sedeži, samopostrežna restavracija, aperitiv bar, pokrit bazen in vse ostalo, kar je potrebno za ugodno bivanje).

Otvoritve se je udeležil tudi predsednik Tito, ki je v zdravici poudaril, da bo dom shajališče borcev in mladine ter šola novih generacij, ki naj gradijo našo državo in utrjujejo bratstvo in enotnost naših narodov.

* * *

Med člani delavskega sveta je vzniknila ideja, da bi ena naslednjih sej bila v legendarnem Kumrovcu. Pozdravljamo to idejo in želimo, da se bo tudi uresničila!

PRVENSTVO CLORJA V KEGLJANJU

V nedeljo, 24. novembra 1974 ob 8. uri se je na kegljišču "Triglav" v Kranju zbralo nad 40 članov našega delovnega kolektiva z namenom, da se pomerijo za naslov najboljšega kegljača, oziroma kegljačice. Moški so se pomerili na 200 lučaje, dočim so ženske "zmogle" le 100, da ne govorimo o amaterjih (moških, seveda), ki so bili zadovoljni že s 50 lučaji.

Kot povsod na tekmovanjih, je tekmovalce spremljala tako sreča kot smola, bilo je dovolj "ribic", žal je izostal fotoreporter, ki bi prijetno tekmovalno vzdušje posnel na film. Tekmovanja so se udeležili tudi generalni direktor Miloš Gabrijel, direktor splošno-kadrovskega sektorja Mirko Korinšek, dipl. prav. in predsednik delavskega sveta Stane Vilar, ki so s simboličnimi meti podprli tekmovalje in rekreativno kegljanje v našem podjetju nasploh. Naporno tekmovalje se je končalo ob 15.30 uri s skromno zakusko. Nastopajoči so se razšli s še večjo voljo do kegljanja, saj je šport tisti, ki pospešuje in krepi prijateljstvo ter seveda boljše odnose.

REZULTATI:

Moški:

1. Kristan Marko	910 kegljev
2. Zidar Mirko	887 kegljev
3. Kobal Srečko	885 kegljev
4. Burja Alojz	854 kegljev
5. Globočnik Jože	853 kegljev
6. Ferfolja Evgen	849 kegljev

Ženske:

1. Berčič Dana	364 kegljev
2. Iljaš Marjana	347 kegljev
3. Bilić Kata	320 kegljev
4. Resman Hedvika	315 kegljev

Amaterji:

1. Žirovnik Janez	176 kegljev
2. Šušter Miha	169 kegljev
3. Resman Roman	161 kegljev
4. Gostič Jože	156 kegljev
5. Hribernik Marjan	154 kegljev

Marko Kristan

NAKRATKO

SEMINAR O ORGANIZACIJI OBVEŠČANJA

V Piranu je bil v dneh od 25. do 28. novembra na pobudo Centra za družbeno izobraževanje in sektorja za obveščanje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije seminar o organizaciji obveščanja v sindikatih. Seminarja so se udeležili predsedniki in člani komisij

za obveščanje pri občinskih svetih zveze sindikatov iz 22 slovenskih občin. Med udeleženci je bil tudi glavni urednik Colorjevih informacij Franci Rozman, skupaj z urednikom internega glasila Viator, Slavkom Krušnikom, ki sta zastopala občinski svet Zveze sindikatov Ljubljana-Šiška.

Udeleženci so obravnavali na seminarju aktualne teme s področja delovanja sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij. Razpravljali so tudi o prilagajanju sindikatov ustavnim in kongresnim nalogam, sistemu samoupravnega komuniciranja v združenem delu, vlogi in pomenu glasil delovnih skupnosti ter odnosih in možnostih sodelovanja teh komisij pri občinskih svetih Zveze sindikatov s sredstvi množičnega obveščanja.

VIŠJE POKOJNINE

S 1. januarjem 1975 se bodo v Sloveniji pokojnine povečale za 15 odstotkov in za 40 dinarjev. Sklep o tem povečanju je sprejela skupščina skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja Slovenije. Višje pokojnine bodo izplačevali kot akontacijo, dokončna uskladitev pokojnin z življenjskimi stroški pa bo izvedena potem, ko bo sprejet družbeni dogovor o povečanju pokojnin za prihodnje leto.

VARČEVANJE TUDI "ZGORAJ"

V zveznem proračunu naj bi se prihodnje leto zbralo 58 milijard 335 milijonov dinarjev. Federacija bo dobila denar od carin, republik in pokrajin ter od prodaje obveznic. Po izjavah sestavljalcev, je proračun federacije za prihodnje leto zasnovan na načelu varčevanja na vseh področjih.

KEGLJAČI DRUGI

Na ekipnem prvenstvu Medvod za "Pokal godbe" v borbenih igrah so naši kegljači v konkurenci 12 moštev podrli 541 kegljev, kar je zadostovalo za drugo mesto. Prvo mesto in pokal so osvojili kegljači Hidra s 565 podrtimi keglji, tretje mesto pa so osvojili kegljači Celuloze s 524 podrtimi keglji itd.

NOV VRTEC

V novem stanovanjskem naselju pod Svetjem so odprli nov oddelek vzgojno varstvenega zavoda, ki je sprejel 45 predšolskih otrok. Ureditev je veljala 470 tisoč dinarjev; del sredstev je prispevala tudi naša

organizacija združenega dela.

Čeprav potrebe po varstvu v Medvodah s tem še niso pokrite, je solidarnostna kacija medvoških sindikalnih delavcev obrodila prve (upajmo, da ne tudi zadnje) sadove.

NOVA ŠOLA V PIRNIČAH

Zadnje dni novembra so v Pirničah pričeli z graditvijo nove osnovne šole. Objekt, ki bo veljal 15 milijonov dinarjev iz sredstev samoprispevka ljubljanskih občin, bo imel deset učilnic, telovadnico, knjižnico, skupinsko predavalnico in kuhinjo ter bo po pogodbi z izvajalcem del, SGP Graditeljem Kamnik, dograjen že konec prihodnjega leta.

IMENOVANJE

Na 2. izredni seji delavskega sveta so člani imenovali za delegata Ljubljanske banke tov. Romana Resmana.

DOTACIJA

Na 2. izredni seji delavskega sveta je bila dodeljena dotacija oziroma prispevek k razvitju prapora Zveze rezervnih vojaških starešin Ljubljana-Šiška v znesku 500 dinarjev.

VPRAŠANJE BREZ PRAVEGA ODGOVORA

Na 2. izredni seji delavskega sveta je Stane Krmelj postavil vprašanje, če ni nikogar v podjetju, ki bi se posvetil vprašanju filtracije. Iz lastnih izkušenj ve, da če se barva filtrira enkrat ali petkrat, da ostane še vedno smetna.

Na vprašanje je odgovoril Miloš Gabrijel, generalni direktor. Povedal je, da je to delo tehnološke priprave dela. V vprašanje filtracije se nihče ne poglubi zato, ker v tovarni ali nimamo takega strokovnjaka, ali pa se s tem nihče noče ukvarjati.

P.S.:

ZDI SE NAM POTREBNO, DA BRALCEM NAŠEGA GLASILA POSREDUJEMO ODGOVOR NA ZASTAVLJENO VPRAŠANJE ČLANA DELAVSKEGA SVETA, ZATO POZIVAMO ODGOVORNE TOVARIŠE ZA POJASNILO, KATEREGA BOMO OBJAVILI V NASLEDNJI ŠTEVILKI.

KAKO PREČKAMO CESTO

V cestnem prometu je ena najpogostnejših napak pešcev nepravilno prečkanje ceste, predvsem zaradi nepoznavanja pravil prometnega vedenja, zaradi napačne ocene trenutnega prometnega položaja, zaradi raztresenosti in seveda nepravilnega odnosa do ostalih udeležencev v prometu, npr. namerno počasno prečkanje ceste, objestnost, nagajivost in podobno. Te nepravilnosti se potem odražajo v črnih kronikah, kjer beremo o hudih posledicah: smrt ali huda telesna poškodba.

Prečkanje ceste je tesno povezano z varnostjo prihoda in odhoda iz službe. Pot na delo ali z dela spremenjajo večkrat neugodne okoliščine kot npr.: naglica, utrujenost, zaspanost, slabe vremenske razmere.

V zakonu piše: "Pešec je dolžan iti čez vozišče pazljivo in po najkrajši poti. Na cesti, ki ima zaznamovane prehode ali posebej napravljene prehode za pešce, mora pešec čez cesto na takem prehodu, če ni ta prehod več kot sto metrov oddaljen od njega. Na zaznamovanem prehodu, na katerem je promet pešcev urejen s svetlobnimi prometnimi znaki za pešce, se mora ravnati po teh znakih ..."

Predno pešec stopi na prehod, mora biti pozoren na oddaljenost in hitrost vozil, ki se približujejo. Torej na prehod ne smemo stopiti, kadar se nam zljubi. Če pa ni zaznamovanega prehoda, ne smemo stopiti na vozni pas, če s tem oviramo promet vozil.

Za kršitelje so predvidene denarne kazni od 20 do 50 dinarjev, ki jih miličniki "kasirajo" na licu mesta, za prekrške, ki imajo neposredno nevarnost za drugega udeleženca v prometu, pa so kazni občutno višje.

ZELJE – NAŠA VSAKDANJA HRANA

Zelo pogostoma vidimo v naši jedilnici čudne obraze, ko je na jedilniku zelje. Res je, da se prepogostoma pojavlja, toda to ni namen našega pisanja.

Zdravilnost te zelene povrtnine je poudarjala že ljudska medicina. Vse vrste bolezni jeter, neredno prebavo, odstranjevanje mozoljev in kožnih lišajev, opečeno kožo, gnojne rane, vse to so z zeljem zdravile

že naše babice. Uporaba modernejših zdravil je sicer zdravilni smisel zelja potisnilo ob stran, toda ostal je zdravilni učinek.

Nesporna je ugotovitev znanstvenikov, da zelje spodbuja delovanje črevesja, blagodejno pa deluje na želodec in spodnji prebavni trakt. Zelje vsebuje vitamine B₁, B₂ in B₆ ter precejšnjo količino vitamina C, ki je glavni poživitelj čez dolgo zimo.

KRONIKA

NA NOVO SO SE ZAPOSILILI:

Martin Žulič za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Dragan Belić za nedoločen čas v skladišču materiala - prevzem
Dragoje Pantić za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Ivan Kraševac za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Emil Mesarič za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Zvonimir Žnidarič za nedoločen čas v vzdrževalnih obratih
Martin Potočnik za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Matija Repinc za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Alojz Kodrič za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Jože Ilišič za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Stanislav Barbič za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice

SLUŽBO SO PREKINILI:

Ivo Vidović iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice
Štefan Potočnik iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice
Dipl. kem. Vid Koželj iz razvojnega sektorja
Marjan Luževič iz nabav. oddelka - pralnice embalaže
Milorad Stojanović iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice
Branko Berus iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice
Fikret Mujdžić iz skladišča materiala - odprema
Peter Jankulov iz oddelka mešalnice
Stašo Rebolj iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice

ČESTITKE

Mariji Pirc iz razvojnega sektorja in Borisu Pircu iz priprave dela se je rodila hčerka - čestitamo!
Mariji Burgar iz finanč. sektorja in Ivanu Burgar iz transportnega oddelka se je rodil sin - čestitamo!
Vanji Matijevac iz prodajnega oddelka se je rodila hčerka - čestitamo!

NAGRADNA KRIŽANKA

FOSFOR	SHRAMBA ORODJA	Ž. IME	TUJE M. IME	VRSTA ŠKOLJKE	NAUK O BOLEZNIH V GRLU IN NOSNI VOJ	ODISEJEVA DOMOVINA	KOSITER	PRVA ČRKA ABECEDA
								SIAM
			GLAS JELENA				MALTA	
			ROMUNIJA				OTOK V INDOEZIJI	
			100					

FOSFOR	TAJSKA AMERIŠKA RAKETA	NASA RAFINERIJA	KITAJSKO MESTO	ANTIKVAR USPEŠEN					NAŠE MORJE
REDKOST						FRANC. KRONIST ADON	ENAKA SUGLAS- NIKA		KISIK JOD INDIJSKI EP
PONAVLT. BESED NA ZAČETKU STAVKOV							GLAVNA ŽILA ROMUNIJA NORVEŠKA TAJSKA		
SAMO- GLASNIKI					EVROPSKA DRŽAVA RIBJA KOŠEČICA			NENADNI NAPAD	
REKA V ROMUNIJI		Y ST.GR. TESALSKI KRAJ					IVAN MAŽURANIČ GORA NA KOROŠKEM		ROMUNIJA EROMJA IN PRVA ČRKA
ŽIVAL (GRŠKO)			ARGON OGLJIK ST.GR. ARISTOKRAT			NOŠILNOST LADJE NADVISJI M. GLAS			
DUŠIK	REGULATOR ELEK. NAPE. BOG SONCA						M. IME LUKSEMBURG		
IRIDIJ		VZKLIK PRI BIKOBORBI DOBROTNIK			DRŽAVA OB RPECEM MORJU	REKA V KONGU OLJKA			DELI ROKE DANSKI DROBIŽ
KUKMAK							SPRAY ZA NOGE		
TAJSKA	ENOTA ZA DELO ITALIJA			SLIKAR JUSTIN NEMCIJA			POVRŠIN. MERA	VRATAR H.K. OLIMPIJA PROIZVOD COLORJA	
POD- ADMIRALI								POVRŠIN. MERA ST. SLOVAN PIJACA	
KISIK	ŠPANJA NORVEŠKA ROMUNIJA MALTA			ENO- VALJČNIK URAN		PODROČJE DUŠIK			JOD
SESTAVIL: G. P.	MANGAN		KITAJSKA POKRATINA				KEMIČNA PRVINA		

Za pravilno rešitev slikovne križanke razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada 60 dinarjev
2. nagrada 40 dinarjev
3. nagrada 20 dinarjev

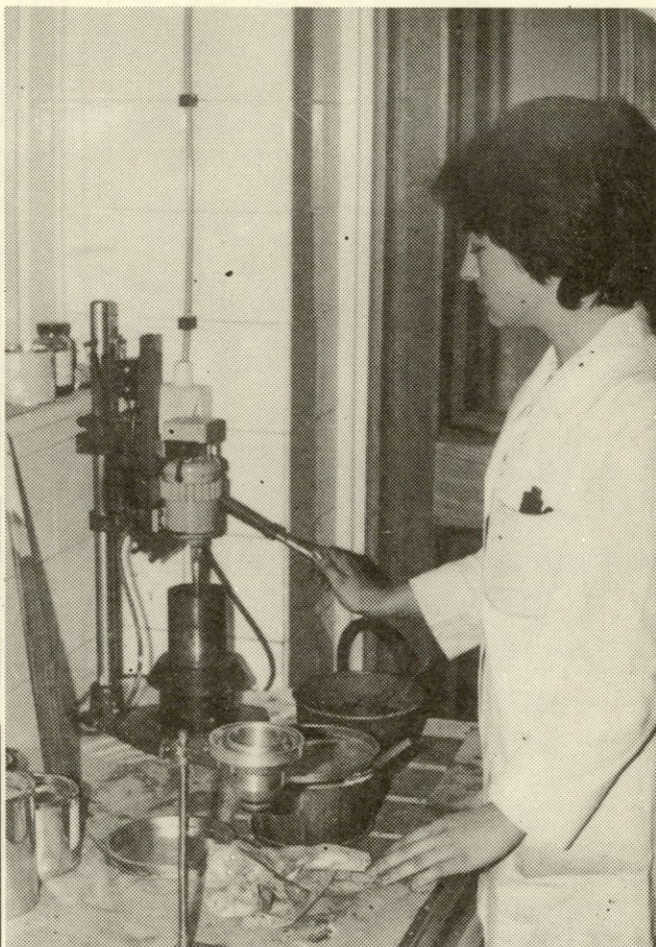
Križanke oddajte v splošni sektor z oznako "Nagradna križanka Colorjeve informacije" do vključno 10. januarja 1975. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko.

Obilo sreče!

COLORJEVE INFORMACIJE štev. 12 (33), leto III, december 1974. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode vsak mesec v nakladi 700 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Rozman (glavni urednik), dipl. prav. Mirko Korinšek (odgovorni urednik), dipl. arh. Janina Ferjančič, ing. Richard Pevec, Anica Keber in Alojz Izlakar. Fotografije: Franci Rozman. Oprema: Pavle Učakar. Tisk: Partizanska knjiga, Ljubljana.

Delovne obleke je potrebno tudi zlikati ...

Delovni vsakdan Marjance Štajer ...

foto kronika

foto: Franci Rozman

Naše najmlajše je pred Novim letom obiškal Dedek Mraz

V obratu Rakovnik so končno dobili asfaltno prevleko.

Sestanki v proizvodnih obratih niso več redkost ...

Sestanki naj bodo vsebinsko bogatejši ...

